

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYKANIZSA,
Kassáczy-utca 3.

Telefon-szám: 78,
egy mellékállomással.

Hirdetéseket és nyílt-teret
díjtáblázat szerint vesz fel
a kiadóhivatal.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Helyben házhoz hozva:
Egy hóra 1,20 kor.
Negyedévre 3,50
Félévre 7
Egész évre 14

Postai szétküldéssel:
Egy hóra 1,50 kor.
Negyedévre 4,50
Félévre 9
Egész évre 18

Egyes szám 6 fillér.

Mulatságok, báli kimutatások és magán-
közlemények soronként 50 fillér.

Megjelenik minden hétköznapon este 6 drakor.

Eljegyzési és esketési értesítések díja
5 korona. Köszönetnyilvánítás 6 korona.

Az új középiskola.

Nagykanizsa, június 20.

(sz.) Váratlanul és így a meglepés erejével teljesen a kultuszminiszter nagyjelentőségű és minden ízében modern reformra készül, a régi, ősi rendszerű középiskola tantervét akarja megváltoztatni, és a természettudományos előrehaladásnak, az új kor követeléseinek megfelelő alapra fektetni. Még csak egynehány irányelvét ismerjük, de ez már teljességében elég ahhoz, hogy a reform jelentőségét fel tudjuk mérni.

A mai középiskolai tanítási rendszer még Mária Terézia idejéből való. Azóta lényeges változást alig szenvedett és így mindmáig megmaradt legfőnyitottabb kérdése: a latin nyelv oktatása. Bár a közönség a legtávolabbról kísérelte csupán azt a hatalmas pedagógiai vitát, melyet pár év előtt a Társadalom tudományi társaság rendezett, a latin nyelv — a görögről nem is szólva — tanításának a kérdésében többé kevésbé állást foglalt. A klasszikus és modern középiskolai tanterv között igen helyes és okos megoldást rejt Jankovich miniszter prog-

ramja. A középiskola felsőbb osztályai-ban kezdik csak meg a latin nyelv oktatását e program szerint, míg az alsóosztályokban a latin nyelv helyett a német nyelvnek intenzív és a mi fő, *gyakorlati* oktatása lép. A gimnáziumot végzetek teljes jelentőségében fel tudják fogni a reformot, mely egyformán kielégíti a klasszikus és a modern iskola híveit.

A tudomány mai fejlődésében, egyre határozottabban és kiélezettebben a természettudományos evolúció felé tendál. A modern ember világnézete a metafizikai alapról egyre nagyobb öntudatossággal tér át a természettudományos alapra. A mi középiskolánknak az a legnagyobb hibája, hogy nem irányítja az ifju világfelfogásának kialakulását. Rendszertelen a világnézet egysége nélküli ismeretekkel gazdagít csupán a mai középiskola. Ez a tudás, ez az ismeret azonban szétesik, miként a megoldott kéve, mert nincs mi összetartsa; egységes világnézet. Jankovich programja a természettudományok intenzív oktatását hangsúlyozza, de csak a felsőbb osztályokban. Ott azonban ez benne a domináló, az oktatás ge-

rince: És ezzel megszűnne a mai középiskola nagy hibája: a tanuló helyesen összefogott elemeket kapna világnézetéhez, úgy hogy iskolai végeztével nyitott szemmel, szívvel, ésszel indulhat az élet útjára.

Igen nagyjelentőségű a reformnak a történelmi tanításra vonatkozó része. Mi csak eseményeket tanultunk, egymásután következő háborúk, királyok, népek sorrendjét, de például szót se hallottunk azokról a gazdasági törvényekről, melyek a világtörténelmi eseményeket szabályozzák. A mi középiskolánk hírét se hallotta a történelmi materializmusnak. Ennek az okatlan oktatási rendszernek legfurcsább megnyilatkozása az volt, hogy Magyarország történelmét teljesen elszigetelten tanultuk meg, és világtörténelmet felső osztályban tanultunk. Az új középiskola előbb világtörténelmi ismereteket adna és csak azután a haza történetét. A tanulók így az események egymásba való kapcsolódásának okait, sőt *gazdasági* okait ismernék meg.

Nincs módunkban és fölösleges is az új program apróbb részleteit mé-

Tandor Ottó.

— A „Zala” eredeti tárcája. —

Írta: Hatis István.

Annymra értékes ember volt Tandor, hogy alig van kelet fogalmuk róla. Ennek oka részben abban rejlik, hogy Tandor örökön munkálkodott ugyan, de végzetlenül szerénységénél fogva alig beszélt alkotásairól.

Most ahogyan végig gondolok az ő munkálkodásán, úgy csillognak előttem munkái, mint az orosz edények, melyek minden oldalon másképen ragyognak.

Emiatt majdnem a lehetetlenség közé tartozik őt kellően méltatni. Leghelyesebb volna egész könyvet írni róla, mert annyi színes történet vonul el szemem előtt, hogy azt se tudom melyikről beszélnék.

Mégis legjobbnak találom, ha ebben a kis megemlékezésben azokról a jellemző dolgokról írok, melyekről a nagy közönség alig tud valamit.

Tandor már mint egyetemi hallgató nagy problémákkal foglalkozott.

Az időben az ócsai templom romokban hevert, de azért a szerető szem meglátta, hogy az Árpádkori templom minő gyönyörű.

Tandor meglátta. És negyedéves hallgató korában arra használta fel a karácsonyi szünidőt, hogy (ppen karácsony napján) egyáltalán Ócsára, pedig hat óra járás Budapestől.

Kint pontosan fölmérte a romokat, bár ujjai meggémberedtek a hidegtől és azután visszagyalogolván, még a vakáció alatt elkészítette a templom újraépítési tervét, és teljesen egybeállította a részletes költségvetést is.

Ezután több eszendő múlva egykor az országos műemlékek bizottságának egyik nyilvános ülésében Henszliman mint referens föl-említette, hogy jó lenne az ócsai templomot restaurálni. Erre Tandor szó nélkül fölkel, lakására ment, a kész munkát magához vette és visszamenve átnyújtotta Henszlimannak.

Hát ilyen csodálatos eset még nem történt meg Henszliman Imrével. Alig tudott eleget bámulni rajta. A tervet át tanulmányozta és Annymra megtesztelt neki, hogy annak dacára, mikép Steindl Imre más emlék felépítésére akarta a rendelkezésre álló költséget fordítani. Henszliman felszoroztása következtében elrendelték az ócsai templom restaurálását és az építéssel Tandor bízott meg.

Ez volt első nagyobb megbízása Tandornak s ez nem volt vak szerencse, hanem az előrelátó tudásnak következménye.

Az építés hosszú ideje alatt megismerkedett Tandor Ócsa város intelligenciájával.

Ekkor történt vele egy érdekes esemény. Az eset megértéséhez el kell mondanunk valamit a régi építők szokásaiból.

Abban az időben évekig, sőt akárhány-szor félszázadig dolgoztak az építők egy egy templom. Persze a hosszú idő alatt mulatságokat rendeztek amikor csak tehették. Fel-

használták lakozásra nemcsak a sátoros ünnepeket, melyek akkor egy teljes hétig tartottak, hanem megragadtak minden alkalmát a *titulus bibendi re*.

A lakomákból ki voltak zárva az idegenek, mert olyan veskos tréfákat csináltak mulatság közben, hogy azokat nem volt célszerű meglátni idegen szemnek.

Ha például valamelyik faragó művész elrontott egy szobrot vagy oszlopot, akkor megállapították, hogy a munka *hasznavehetetlen* és az elrontott követ ünnepiesen eltemették az építkezés helyén. De előbb nagy vigasságot csaptak, melyen a kődarabot ruhába öltöztették, s miután kimondták rá, hogy beteg, hát szépen lefektették, ágához orvost hívtak, ki hókuszpókusz közben erőt vágott rajta, majd megkristóztatta. Szóval mindent megtett amit az akkori orvosi tudomány szükségesnek tartott a beteg életének megmentésére.

A lelkiismeretes orvosi kezelés azonban nem hozott gyógyulást. Brrátot hívtak tehát, aki meggyónította a beteget. Végezetül pedig megjelent rettenetes vörös ruhában, hosszú farkkal, hegyes szarvval és infernalis büxt terjesztve az ördög, és elvitte a doktort is meg a bárátot is.

Ezek után pedig a mulatózókat megállapították, hogy a beteg meghalt, el kell temetni. Hosszu ceremóniával eltemették tehát a követ és őriási tort rendeztek utána.

Persze ráfogták szándékosan is egyik-másik művészre, hogy hasznavehetetlen munkát

tatni. Ezek a reformok már teljességben elének vázolják az új középiskolát, mely nem terhelné meg annyira a tanulókat, bár sokkal többet nyújtana. Az új középiskolában ugyanis az alsó osztályok három, a felsőbb osztályok napi négy órai oktatásban részesülénének.

Ez a hónap az érettségizések ideje. Soha aktualisabb elérézése egy reformtervnek nem volt, mint ennek. Örömmel és lelkesedéssel üdvözljük Jankovich miniszter reformprogramját, mert tudjuk, hogy ez egy modern kulturképes, erős intelligenciájú nemzedék biztosítása.

Egyházi hangverseny a felsőtemplomban:

Az előkészületek.

Nagykanizsa, június 20.

Amint értesülünk, dr. sipeki Balás Béla főispán ur ömeltősága nemcsak a hangverseny védeltségét volt szives elfogadni, hanem kilátásba helyezte, hogy azon úgy is, mint pedig a főispán ömeltősága is meg fog jelenni és e célból, hacsak rendkívüli körülmény közbe nem jön, ma délután automobilon városunkba érkeznek.

A hangversenyre nagyon sokan előkészületek, az ének és zenekar teljességgel a betanulással, a kiknek alkalmuk volt a próbákon jelen lenni, mondják, hogy oly mély érzelű a zenéje és különösen a solo énekek annyira szívre hatók, hogy a hallgatót kiragadják mindennapos énjéből, szívét, lelkét, gondolatát felemelik azon Fenséghoz, kiknek dicsőítésére a mű irva van.

A közel muliban Pécselt a pécsi dalárda adta elő Mozart e világhírű művét a Vigadó

nagytermében. Ott oly érdeklődés mutatkozott e ritka művészet iránt, hogy a dalárdának kétszer is meg kellett ismételnie a mű előadását.

A hangverseny, amint már jeleztük, szombat délután pont 6 órakor kezdődik és nehogy a szaj. különösen az ülőhelyek elfoglalása, a hangversenyre zavarólag hasson, a rendező-bizottság felkéri a közönséget, hogy szíveskedjenek pontosan megjelenni.

Bár e templom kicsiny, de azért gondoskodás történt, hogy mindenkinek, ki a hangversenyen megjelenni óhajt, hely jussona, magánpadok tulajdonosai is szívesek voltak padjaikat a bizottság rendelkezésére bocsájtani.

Reméljük, hogy a zene által oly különös érzékkel bíró nagykanizsai közönség megjelenésével és ezzel nyilvánított elismerésével egyrészt méltányolni fogja fölízteendő Lukács József tanár, továbbá az ének és zenekar tagjainak időt és munkát nem kímélő fáradozását. Ezzel is burdítván a közreműködőket, hogy más alkalommal is részesítsék a közönséget hasonló művészetben, — másrészt pedig megjelenésével az anyagi sikert biztosítja, ezzel a templom építési ügyét ismét egy lépéssel előbbre viszi.

Egy inasgyerek szenvedései.

A brutális segéd.

Amióta műhelyek és mesterek vannak a világon, mindenki tudja, hogy a kis inasok élete általában nem irigylésre méltó. Rájuk sulyosul a műhelymunka legalsóbb része, mindaz, ami a segéd urnak nincs inyére, ők csinálják. Nekik mindenki parancsol, mindenki út rajtuk egyet s öneket kell legkorábban a műhelyben lenni ők nyílják, seprük, takarítják bőrtöruket. Ők mennek el legkésőbbben is. Egész nap robotolnak egy jó szó: egy mák szemnyi kis megbecsülés nélkül. Jár nekik

esért legalább valami? Fizetést nem kapnak. Hát mit? Verést kap a kis inas. Ez a fizetése három évig. Nem elég ez? Nekik szegényeknek nagyon elég! Kevessebbel is beérnék.

Ott tartunk, hogy már meg sem említhünk ilyesmit. A kisgyereket úgy ijeszti ma a műhely, az inaskodással, mint 300 évvel ezelőtt az inkvizícióval. S ha ma mégis írunk itt egy szegény, félholtra vert, kis inasgyerekről, az csak arra mutat, hogy még a mindennapi és végkép megszokott inastragédiák között is felháborító és fájdalmasan megdöbbentő ez az eset, mely Németh József, déli vasúti kulacs feljelentésének anyagát képezi.

Németh József László nevű 15 éves fia két év óta van alkalmazásban özv. Székely Józsefné bádózos műhelyében, mint tanonc. A gyerek igen gyakran panaszkodott már az apjának, hogy a műhelyben rosszul bánának vele, folytonosan ütik, verik, szidják, a legcsekélyebb okból is. Különösen Baksa János segédnek van az újában. A segéd ur már szinte szórakozást csinált magának abból, hogy a kis inast mindennap elverte amúgy istenigazában. Természetes, hogy az ilyen mulatságnál leginkább súlyos tárgyak szolgálták eszközt, mert a segéd ur nem szívesen félmunkát végezni. Németh József ugyilázik az inaskodás járuléknak tartotta ezt is, mert eddig nem próbált semmit se tenni ellene. Egye a feje, gondolta magában, egy pár esztendő az egész úgy is, aztán segéd lesz az ő fiából is. Addig csak kibírja.

Hanem ami tegnap történt, azt ő sem tudta tovább tűrni. Baksa egy vödört adott Németh Lászlónak, hogy feneket verjen rá. Az inas tévedésből másféle bádógból vette a feneket, mint ahogy a segéd megmondta. Ez a jelentélen kis tévedés annyira felbőszítette a rabiatos Baksát, hogy a nagy erős ember egy gummicsővel félholtra verte a gyöngye kis inast. Szegény Németh Laci alig tudott hazamenni. Az anyja azonnal ágyba fektette. Nemsokára megjött az apa is. Ezt már ő sem nézhette nyugodtan, megmozdult benne az apai érzés és azonnal a rendőrségi orvoshoz vitte a fiut.

Dr. Schwarz Károly, jórvényszéki orvos megvizsgálta Németh Lászlót és sérüléséről,

csinált. („Er hat eine Bernhardt gemacht) csak hogy többször lehessen mulatságot csinálni.

Ilyen előzőt követ sok helyütt találtak hazánkban is. Többek között a budavári templomban.

Tandor őcsai tartózkodása idején az ottani református pap, (na jól emlékszem Kovács volt a neve,) váltig erősítette, hogy a régi templom alatt kriplának kell lenni, mert az őcsai néphagyomány azt mondja, mikép a templom építésekor valami nevezetes ember ott megbetegedett, s dacára az akkoriban ritka orvosi segítségnek, meghalt a halotti szentség fölvéte után és holtteste titokban a templomba témettek. A tiszteletére pedig nagy tort iltek.

Tandor szakértő szeme azonnal látta, hogy kriplának nyom sincs az egész épületben. A pap azonban annyira ragaszkodott a hagyomány valóságához, hogy még a helyet is körülbelül megjelöltte az apszisban, hová állítólag eltemették a halottat.

Tandor csupán azért, hogy a papot meggyőzze állítása valótlanságáról, meghagyta munkáinak, mikép a református lelkész munkáinak jelenlété mellett húznak próbárrkat, s esetleg az egész apszist ássák föl. Az eredmény meglepő volt. Az árokhozásnál hamarjában beleülöztek egy kőbe. Ropant izgalom között ásták ki az egy méter hosszú s félméter vastag követ és Tandor rögtön látta, hogy az egy Bernád kő. Átoknak s konzoloknak volt egyike, melyek a régi templomba több helyen be voltak építve. A kő alsó felén levő faragvány nagyon kiállott, s

valószínűleg emiatt nem használták föl, hanem eltemették.

Ugy történéseit, hogy a nagy lakozást valamelyik őcsai ember meglesse és szájrul-szájra adta a titkot, míg azán kiderült a valóság — nyolcszáz esztendő múlva.

A régi mesterek építési titkai után a külföldi minden nevesebb építész kutatóit Tandor is foglalt munkája közben folyton kutatót utánuk. És mindjárt meg is mondhatjuk, hogy nem minden eredmény nélkül.

Hogy ez milyen nehéz vállalkozás, sőt majdnem lehetetlen feladat, ehhez tudnunk kell, hogy a titkokat az új mesterekkel közölni csupán szóval volt szabad, még pedig két régi mester jelenlétében. És hogy az új mesternek fogadalmat kellett tenni, mikép a titkot el nem árulja, s annak magyarázatát sem írásba nem foglalja, sem fába vagy kőbe véssé másnak tudomására nem juttatja.

A múlt század közepétől elhanyagolták a mesterek fölvételeit és egyszerre csak azon vették észre magukat, hogy a halál annyira megriktította a társaságot, mikép nem lehetett többé új mestert fölvenni és neki átadni az építési titkokat, mert már nem volt a céhben két élő mester.

De hát későn volt minden sopánkodás. Nem lehetett a dolgon segíteni.

Híres építészek azonban minden áron ki akarták kutatni a titkokat. Egyik ezt, másik amazt találta ki.

Az eredményt mindannyian Schmidt bárónak hozták tudomására, ki a wieni gyönyörű

Volt templomot építette, s kiról tudták, hogy a régi mesterek titkainak leleteményese és valószínűleg a társulat utolsó mestertagja.

Schmidt báró azonban fogadalmára hivatkozott és nem mondott semmit.

De mégis kiderült valami.

Ugyanis a régi monumentális épületekben, különösen a nagyobb templomokban, rejtelmes vésett jegyek vannak, melyekkel Rhézi cseh építész behatóan foglalkozott és hosszas tanulmány arra következtetésre jutott, hogy azok nem lehetnek mások, mint az építők mester jegyei. (Mutter Figuren.)

Rhézi is Schmidt báróhoz fordult fölvilágosításért. S minthogy ez nem tartozott a tulajdonképeni építési titkok közé, tehát Schmidt báró megvallootta, hogy helyes a fölfeledezés, mert azok csakugyan mester jegyek. Azokat a jegyeket az új mesterek tartozták a fölvételeik elkészítésénél s később minden egyes esetben rávésték jegyüket az általuk készített szoborra, vagy épültre, még pedig hajszányi pontos méretben.

Ezek a jegyek a céhek székhelyein (Strasbourg, Wien, Zürich, Köln stb.) őriztetnek maig is és azokból meg lehet állapítani a mesterjegyek tulajdonosának nevét és a kort, melyben élt.

A jegyeknek sok ezer változata lehetséges ugyan, de azért már az első tekintetbe tisztába voltak régi mesterek hogy a jegy melyik céhhez tartozik, mert Kölnben háromszöges, Zürichben hármas ívű, Strasbourgban négyszöges, Wien-

orvosi látleletet állított ki. A látlelet leíró részét itt közöljük:

A vállon, a hát bal felén, a bal felkaron körülbelül 18. kékus-rosas elszínesedés található, mely elszínesedések hossza 2—10 cm, szélessége 1—2 cm. Az elszínesedések sok helyen a bőr nívusaja fölé emelkednek.

Vélemény: A leírt sérülések valamely rugalmasabb tárggyal, (gummicső) nagy erővel, és átlat hozattak létre. Gyógyulásukhoz előreláthatólag 6—7 nap szükséges.

Nagykanizsa, 1913. június 20.

Dr. Schwarz Károly,
királyi lövészékesi orvos,
egyetemes orvostudor.

Ehez igazán fölételes hozzátenni bármit is.

Németh József a látlelet alapján fejlejtést tett Baksa ellen. Kíváncsok, hogy a rendőrség teljes szigorral járjon el a brutális séggeddel szemben.

Harc a protekció ellen.

Az állami tisztviselők mozgalmá.

Nagykanizsa, június 20.

Az állami tisztviselők mozgalmát indították a tisztviselői kar egyik sérelmének orvoslására: a tisztviselői kinevezéseknél és előléptéseknél divó protekció kiirtására.

A mozgalmra közvetlen okot a legutóbbi kinevezések adták. Országszerte ismeri, kitűnően minősített és hosszú szolgálati idejük alatt nagy érdemeket szerzett tisztviselők mellőzésével oly egyének jutottak vezető állásba, akikről semmi egyéb, csak az volt ismeretes, hogy előbbi állásukban sem tudtak megfelelni a legminimálisabb követelményeknek meg. És ezek a selejtes elemek mégis átgázoltak a nemcsak érdemekben, de rangorban is messze előlük álló tisztviselőknél és egyszerre az éle kerültek — protekció segítségével.

den négyes író szerkesztésben csinálták a mesterjegyeket.

Nálunk Magyarországon is a talált mesterjegy alapján kutatták ki többek közt a csőörtörténelmi templom építőjét.

Tandor Ottó is talált ilyen mesterjegyeket, még pedig hatszáz évről is régebbieket. Minket ez annyiban különösen érdekel, mert éppen Zalamegye régi templomaiban fődzte fel azokat.

Ugyanis nyári szünetjeit rendszeren arra fordította, Tandor, hogy fáradságot nem kímélve végig kutatta (a legfőbbzör unoka öccse Kubár Ottó társaságában) egész Veszprém, Somogy és Zalamegyét. Minden szobrászi és építési emléket lefotografált, pontosan fölmért és szakszerűen leírt. Ez a nagy munka az országos emlékek bizottságánál van letéve, a Tandor érdemeit örökre megőrzi, mert az emléket három vármegye történelitíróinak megbízhatatlan segítségét fog nyújtani.

Erelőtt néhány évvel nagy tervekkel foglalkoztunk hárman: Tandor, Róth Miksa, meg én. Összeállítottuk Csák Árpád, Csémpesz Kálmán, Megyeri Gyéza, Sági János és a megye minden idősebb emberé körteműködése mellett a Zalamegyei Aranykönyvet. Tandor megígérte, hogy Zalamegye építészetiének történelitét állítja egybe a könyv számára.

Fedezet hiánya miatt azonban a történeli folyóirat meg nem indult, s emiatt Tandor rendkívül becses alapvető munkája megratlan maradt.

Az állami tisztviselő, akiket szintén közeleiről érintettek ezek a főháborító kinevezések, immár nem tűrik tovább öltetett kezekkel a protekció szemérmellen működését, hanem országos mozgalmat, kemény és szívós harcot indítanak ellene. Nem nyugozanak meg addig, míg ki nem küzdik törvényes jogaik respekálását. Hivatalos együleteikben most megállapodást létesítettek, hogy az alábbiakat kéri a kormánytól:

Az előléptéseknél a kormány tartsa szigoruan szem előtt a hivatalos rangsort. Az esetleges mellőzés okát a fölétes hatóság írásban köteles közölni a tisztviselővel. Ha a tisztviselő sérelmet lát a mellőzésben, legyelmi vizsgálatot kérhessen annak kiderítésére, vajjon jogos volt e a mellőzés, vagy sem.

KÉPVISELŐHÁZ

Százötven interpelláció.

A képviselőház ma délelőtt föltizenegykor tartotta szünet előtti utolsó ülését, amelyen Beöthy Pál elnökölt. Harmadszori olvasásban is elfogadták a felségserétéről és a királyság intézményeinek megvédéséről szóló törvényjavaslatot.

Ezután az elnök előterjesztést tett arról a százötven interpellációról, melyek még válassz nélkül maradtak. A miniszterek között van hajlandóság arra, hogy az interpellációra válaszoljanak, de mivel az interpellációt kérő képviselői látol tartják magukat a ház üléselői, indítványozza, hogy a százötven interpellációt töröljék. Tiszta is erre kéri a Házat. A házelnök előterjesztést elfogadja.

A parlamentnek lesz még egy formális ülése is.

Reklám nélkül nincs siker! Próbáljon csak reklámot csinálni lapunk hirdetési rovatában és sikere lesz.

A fáradságos munka közben főfödözött mesterjegyekre nézve Tandor Ottó nagy örömmel táplálgatta magában a reményt, hogy valamelyik céhnek nyilvántartásából, (alán a kölniből) megállapíthatja a megyénkbeli templomok építőinek és szobrászainak nevét.

Most ez a remény semmivé lett, mert nem igen akad még olyan emberünk, ki fáradságot nem kímélve ilyenekkel foglalkozik és annyira ért is a dologhoz, mint Tandor Ottó.

Különböben pedig Tandornak elég szerencsés keze volt a kutatásokban. Például a szintén Zalamegyében lévő kapornaki templom egyik építőjének, (alán éppen a legfőbb építőnek) nevét megtalálta történeli uton is, egyik (1912. évből) Árpádkori levélben. E levélben az a följegyzés van, hogy II. Endre királyunk apja alatt Wolfér mester tervezte és építette („invenit et construit“) a kapornaki templomot.

Tandor aztán könnyen megállapíthatta ebből azt is, hogy az építő Wolfér volt, meg azt is, hogy a templom mikor épült. Tudniillik II. Endrének anyja (III. Béla) 1173—1196-ig uralkodott, tehát a templom valószínűleg 1180. év táján épülhetett.

Ha tehetném, akkor most öseink napidőzsi ünnepe napjaiban, Tandor Ottónak régi szokás szerént hetedhét országra szóló tort rendezné, melyről száz évig mesélne a nép.

Ámbár Tandornak kettős érc koporsóba temetett s s mindig nagyon törekénynek tetsző kicsi alakja ugyanis folyton nagyobbodni fog minél inkább távolodik időben!

Küszöbön a háború.

Az utolsó diplomáciai kísérletek.

A helyzet változatlanul súlyos és fenyegető. Ha újabb fordulat nem áll be, a hadüzenet pár napon belül megtörténik. Biztató jelenség azonban Gesov bécsi utazása, mely arra mutat, hogy Bulgária és a monarkia között diplomáciai egyetértés van. A monarkianak talán még sikerül egy utolsó kísérlettel megerősíteni a békét. Pasich is azt hangsúlyoztatja kijelentéseiben, hogy Szerbia még mindig hajlandó diplomáciai egyezkedésre. Reméljük, hogy a monarkia és Németország együttes akciójának sikerül Oroszországot határozott lépésre bírni. Ez a béke végleges megszilárdulását jelentené.

Mai távirataink a következők:

Bulgária készülődik.

Szófia, június 20.

Ivánov és Teodoroff tábornokok Szófiából utasítást kaptak, hogy pozíciójukat erősítsék meg. Hasonló utasítást kapott az úszkúbi helyőrség is.

Pasich nyilatkozata.

Belgrád, június 20.

Pasich ma több újságíró előtt a következő nyilatkozatot tette:

Szerbia semmi esere sem engedhet követeléséből a szerződés revíziójára vonatkozólag. A diplomácia még nem haszált fel minden utat, eszközei még nincsenek kimerítve s bár Bulgária visszautasította a revíziót, mindenestbe meg kell lenni az utolsó kísérlet.

Gesov Bécsben.

Bécs, június 20.

Gesov pár nap mulva Bécsbe érkezik, hogy egy híres bécsi fűlspecialistával kezeltesse magát. Gesov bécsi látogatásának természetesen politikai jelentősége is van, mert tárgyalásokat folytat majd osztrák és magyar politikusokkal.

Első összeütközések.

Szófia, június 20.

A lapok jelentik, hogy Macedoniában súlyos összeütközések voltak a bolgárok és a görögök között. Szalonikiben sok görögöt tartóztattak le és távirati segítséget kértek.

Bluz selyem méterenként 150 fillértől utolsó újdonság. Bérmentve és elvámoltan házhoz szállítva. Dus választék.

G. NENNEBERG a német császárnő udvari szállítója ZÜRICH.